

PRAVOKATOR

Підбірка успішних практик

адвокатів та працівників системи
надання безоплатної правової допомоги
з трудового права

ЧАСТИНА 3

**Підбірка успішних практик
адвокатів та працівників системи надання
безоплатної правової допомоги з трудового права**

**Частина 3
2023 рік**

Вітання від мережі правових клубів PRAVOKATOR!

Правові клуби «PRAVOKATOR» - це перша комунікаційна платформа серед державних установ, створена в системі безоплатної правничої допомоги для навчання та професійного розвитку персоналу системи БПД, правничої спільноти та інших зацікавлених сторін.

Команда правових клубів постійно проводить навчальні заходи та розробляє корисні матеріали з метою підвищення якості наданої правової допомоги, а також розвитку працівників центрів з надання безоплатної вторинної правової допомоги.

Ця підбірка створена з метою узагальнення наявного успішного досвіду системи безоплатної правової допомоги та поширення кращих практик у сфері надання правової допомоги з трудового права.

Пропонуємо ознайомитись із прикладами звернень клієнтів до центрів з надання безоплатної вторинної правової допомоги. У підбірці адвокати та працівники системи надання безоплатної правової допомоги поділились своїми порадами щодо того, як можна вирішити проблему клієнта та відновити порушені права у судовий або позасудовий спосіб.

ЗМІСТ:

Припинення трудових відносин та виключення запису про керівника з реєстру**4**

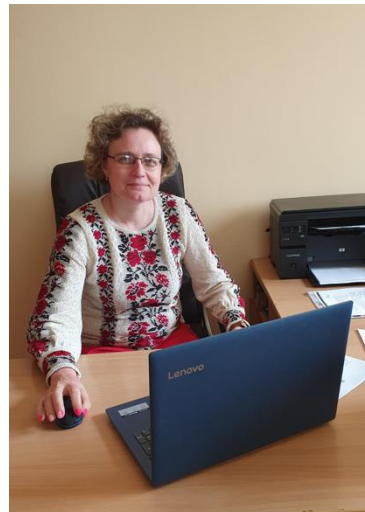
Відновлення порушеного права внутрішньо переміщеної особи на припинення трудових відносин в умовах воєнного стану задля подальшого працевлаштування.....**6**

Стягнення невикраченої заробітної плати на момент звільнення.....**8**

Стягнення заборгованості із заробітної плати.....**10**

Припинення трудових відносин та виключення запису про керівника з реєстру

Кулік Вікторія Миколаївна,
адвокатка, яка співпрацює з Лівобережним київським
місцевим центром з надання БВПД

Фабула справи:

Відомості про клієнтку як керівника та підписанта підприємства були внесені до Єдиного державного реєстру юридичних осіб, фізичних осіб-підприємців та громадських формувань (далі - ЄДР).

Судовим рішенням було розірвано трудовий договір, укладений між клієнткою та ПП «Інтелект Сервіс-2007» (далі - ПП) на підставі поданої нею заяви про звільнення за власним бажанням.

Факт припинення повноважень директора як посадової особи законодавець пов'язує із моментом внесення відповідного запису до ЄДР.

У зв'язку з тим, що питання щодо виключення запису з ЄДР про клієнтку як керівника у ПП не вирішено, адвокатом було підготовлено та направлено до суду позовну заяву.

Вирішення питання:

Клієнткою були вжиті заходи досудового врегулювання спору щодо виключення запису із ЄДР про неї, як діючого керівника (директора) ПП, а саме, клієнтка надала документи ПП, які відображають об'єктивні та достовірні дані про нього щодо звільнення з посади директора на ПП за рішенням суду, зокрема, заява від 16.02.21 року, заява від 15.03.2021 року, заява від 28.04.2021 року.

Як вбачається з відповіді Шевченківської районної в місті Києві державної адміністрації від 20.04.2021 року № 39-22-1045, для проведення реєстраційної дії необхідно надати рішення уповноваженого органу підприємства або судові рішення.

Наявність в ЄДР відомостей про директора ПП, яка є звільненою за рішенням суду, не відповідає дійсності і є недостовірною.

Відтак, наявність наведеної інформації в ЄДР прямо суперечить основному принципу державної реєстрації, зазначеному у п.1 ст.4 Закону України «Про державну реєстрацію юридичних осіб, фізичних осіб - підприємців та громадських формувань», якими є, зокрема, об'єктивність, достовірність та повнота відомостей у ЄДР.

Крім того, наявність в ЄДР відомостей про директора ПП, яка є звільненою є порушення трудових прав клієнта, оскільки такі відомості впливають на її можливість подальшого працевлаштування.

Так, судом було задоволено позов та зобов'язано Шевченківську районну в місті Києві державну адміністрацію виключити запис в ЄДР про клієнтку як керівника ПП.

Нормативна база:

- [Кодекс законів про працю України](#);
- [Цивільний процесуальний кодекс України](#);
- [Закон України «Про державну реєстрацію юридичних осіб, фізичних осіб - підприємців та громадських формувань»](#).

Посилання на рішення суду:

[Рішення Шевченківського районного суду міста Києва](#) від 19 серпня 2022 року у справі № 761/30037/21.

Відновлення порушеного права внутрішньо переміщеної особи на припинення трудових відносин в умовах воєнного стану задля подальшого працевлаштування

Карповець Юлія Віталіївна,
головний юрист відділу безоплатної правової
допомоги Рівненського місцевого центру з надання
БВПД

Фабула справи:

Клієнт звернувся із питанням щодо встановлення факту розірвання
трудового договору.

У зв'язку з війною, клієнт був змушений із сім'єю покинути м. Лисичанськ і з травня 2022 р. проживає в м. Рівне. Рівненський міський центр зайнятості, до якого звернувся клієнт із заявою про припинення трудових відносин (адресована роботодавцю) не реалізував його право на припинення трудових відносин в односторонньому порядку, як ВПО в умовах воєнного стану.

Оскільки клієнт перебував у трудових відносин із підприємством, яке знаходиться на непідконтрольній території України, то він не мав можливості в м. Рівне реалізувати своє право на працю, попри складну життєву ситуацію (на його утриманні перебувала особа із хворобою Альцгеймера).

Так, 10.06.2022 р. клієнт звернувся до Рівненського міського центру зайнятості із заявою, адресованою роботодавцю про звільнення з роботи з 13.06.2022 р. за власним бажанням згідно ст. 38 КзпП України, однак отримав відмову з посиланням на те, що на період військового стану та для внутрішньо переміщених осіб, порядок зняття з реєстрації трудових відносин, зареєстрованих в центрі зайнятості до 01.01.2015 р, залишається незмінним.

Карповець Ю.В. вивчивши матеріали справи з'ясувала, що відмова є необгрунтованою і порушує права внутрішньо переміщеної особи на реалізацію свого права бути працевлаштованим.

Неправомірною відмова Рівненського міського центру зайнятості не дала можливість клієнту, як внутрішньо переміщеній особі реалізувати своє право на припинення трудових відносин (інший вид зайнятості) відповідно до пункту 1 статті 36, статей 38, 39 Кодексу законів про працю України у зв'язку з неможливістю продовження роботи за таким трудовим договором (іншого виду зайнятості) за попереднім місцем проживання, для набуття статусу безробітного

та отримання допомоги по безробіттю і соціальних послуг за загальнообов'язковим державним соціальним страхуванням на випадок безробіття.

Вирішення питання:

Першочергово Карповець Ю.В. складено заяву до Рівненського міського центру зайнятості про реалізацію клієнтом свого права припинити трудовий договір за власним бажанням згідно зі ст. 38 КЗпП України, однак останній вказав на те, що порядок реєстрації трудового договору між працівником і фізичною особою, яка використовує найману працю, який затверджений Наказом Міністерства праці та соціальної політики України від 08.06.2001 №260 є діючим, та розповсюджуються на трудові договори укладені до 01.01.2015 р.

Не погодившись з позицією Рівненського міського центру зайнятості головним юристом було направлено запит в порядку ст. 25 Закону України “Про безоплатну правову допомогу” до Державного центру зайнятості.

Державним центром зайнятості розглянуто матеріали справи за зверненням клієнта до Рівненського міського центру зайнятості стосовно розірвання трудових відносин. Встановлено, що рішення стосовно відмови у знятті з реєстрації трудового договору між особою і ФОП є неправомірним, оскільки порушують право внутрішньо переміщеної особи на розірвання трудових відносин в односторонньому порядку.

За результатом виконаної роботи проведено дію щодо зняття з реєстрації в Єдиній інформаційно-аналітичній системі Державної служби зайнятості трудового договору між працівником і роботодавцем, зареєстрованого Лисичанським міським центром зайнятості Луганської області.

Таким чином, відновлене порушене право внутрішньо переміщеної особи реалізувати право на зайнятість в повному обсязі в **позасудовий спосіб**. Особа працевлаштована в м. Рівне

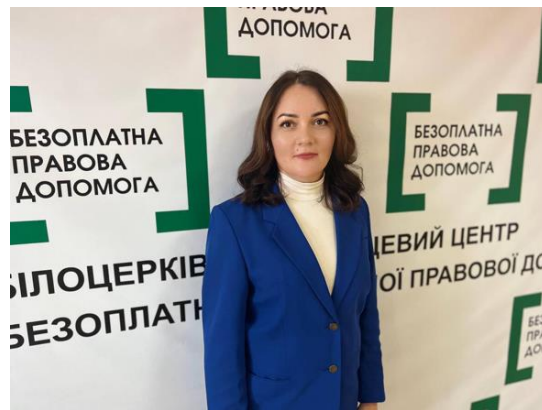

Нормативна база:

- [Закон України “Про забезпечення прав і свобод внутрішньо переміщених осіб”](#), частини 1, 4 статті 7;
- [Закон України “Про організацію трудових відносин в умовах воєнного стану”](#), частина 1 статті 4;
- [Закон України «Про внесення змін до деяких законів України щодо функціонування сфер зайнятості та загальнообов'язкового державного соціального страхування на випадок безробіття під час дії воєнного стану»](#) від 21.04.2022 № 2220-IX.

Стягнення невиключеної заробітної плати та середнього заробітку за весь час затримки по день фактичного розрахунку

Вдовика Олена Миколаївна,
начальник відділу безоплатної правової
допомоги Білоцерківського місцевого
центру з надання БВПД

Фабула справи:

Клієнтка Білоцерківського місцевого центру з надання БВПД, працювала на посаді розклейщика реклами в КП БМР “Міськреклама”. Згідно з Наказом № 9 від 30.09.2021 року клієнтку звільнено з посади у зв’язку з реорганізацією на підставі ч.1 ст. 40 КЗпП України та не виплачено заробітну плату на момент звільнення.

Вирішення питання:

Клієнтка мала отримати трудову книжку, заробітну плату та всі ніші виплати в день звільнення. Всупереч вимогам законодавства роботодавцем цього зроблено не було.

Отже, враховуючи невиклату належних сум при звільненні у строки встановлені трудовим законодавством, роботодавець зобов’язаний виплатити працівникові заробіток за весь час затримки.

Про нараховані суми, належні працівникові при звільненні, власник або уповноважений ним орган повинен був письмово повідомити працівника перед виплатою зазначених сум. Роботодавець у відповідності до вимог діючого законодавства не провів з клієнткою повний розрахунок зі сплати нарахованої заробітної плати, вихідної допомоги при звільненні та компенсацію за невикористані дні відпустки, що становить у загальному розмірі 34311 грн. 89 коп гривень. Сама по собі відсутність коштів у роботодавця не виключає його відповідальності.

Юристкою Вдовикою Оленою встановлено позицію клієнтки по справі, узгоджено правову позицію, надано перелік документів, які необхідні для складання позовної заяви до суду про стягнення нарахованої, але не виплаченої заробітної плати та середнього заробітку за весь час затримки по день фактичного розрахунку.

Середній заробіток за час затримки розрахунку при звільненні за своєю правовою природою є спеціальним видом відповідальності роботодавця, спрямованим на захист прав звільнених працівників щодо отримання ними в передбачений законом строк винагороди за виконану роботу (усіх виплат, на отримання яких працівники мають право згідно з умовами трудового договору і відповідно до державних гарантій), який нараховується у розмірі середнього заробітку та не виходить до структури заробітної плати.

Судом винесено рішення, яким позовні вимоги клієнтки були задоволені у повному обсязі.

Нормативна база:

- [Кодекс законів про працю України](#), частина 1 статті 47, частини 1-2 статті 115, частина 1 статті статті 116.

Судова практика:

[Пленум Верховного Суду України](#) від 24.12.1999 року №13 “Про практику застосування судами законодавства про оплату праці”;

[Постанова Великої Палати Верховного Суду](#) від 13 травня 2020 року;

[Постанова Великої Палати Верховного Суду](#) від 30 січня 2019 року.

Посилання на рішення суду:

[Рішення Білоцерківського міськрайонного суду Київської області](#) від 10 грудня 2021 року по справі № № 357/13378/21.

Стягнення заборгованості із заробітної плати

Юлія Дронь,

адвокатка, яка співпрацює з Івано-Франківським місцевим центром з надання БВПД

Фабула справи:

Клієнт з 01.07.2019 р. по даний час працює у ДП «Івано-Франківський котельно-зварювальний завод» на посаді охоронця сектору з охорони та безпеки. З березня 2020р. роботодавець систематично не виплачує заробітну плату працівникам, в тому числі клієнту. У зв'язку з цим станом на 01.09.2022 р. виникла заборгованість в сумі 143 134.05 грн. Компенсація втрати частини заробітної плати у зв'язку із затримкою її виплати підлягає стягненню за цей період в сумі 24 196.77 грн.

Вирішення питання:

Ознайомившись із поданими клієнтом матеріалами справи, адвокаткою було підготовлено позовну заяву про стягнення нарахованої, але не виплаченої заробітної плати та компенсації втрати частини заробітної плати у зв'язку із затримкою строків її виплати.

Право на звернення до суду передбачене ст.233 КЗпП України, а саме у разі порушення законодавства про оплату праці працівник має право звернутися до суду з позовом про стягнення належної йому заробітної плати без обмеження будь-яким строком.

Перш за все суду було надано копію трудової книжки клієнта, згідно з записами у якій, з 01.07.2019 р. по даний час клієнт працює у ДП «Івано-Франківський котельно-зварювальний завод» на посаді охоронця сектору з охорони та безпеки.

На підтвердження факту наявності заборгованості із виплати заробітної плати клієнту в сумі 143 134.05 грн. було подано довідку від 12.09.2022р. № 42. Згідно із даною довідкою, така затримка є наявною вже в березні 2020 р. на суму 500 грн., а з червня 2020р. по серпень 2022 року включно не виплачена сума складає 142 634.05грн.

Також адвокатка звернула увагу суду на те, що згідно з публічними даними з ЄДР інформації про припинення діяльності ДП «Івано-Франківський котельно-

зварювальний завод», його ліквідацію, банкрутство чи інші будь які додаткові відомості відсутні.

Проаналізувавши фактичні обставини справи та нормативно-правове регулювання, суд дійшов до висновку, що заборгованість ДП «Івано-Франківський котельно-зварювальний завод» перед клієнтом по невиплаченій заробітній платі до 01.09.2022р. становить 142 634.05 грн., і позов підлягає до задоволення в цій частині.

Що стосується питання стягнення компенсації втрати частини заробітної плати у зв'язку із затримкою її виплати, то слід зазначити.

Законом України «Про оплату праці» компенсація працівникам втрати частини заробітної плати у зв'язку із порушенням строків її виплати провадиться відповідно до індексу зростання цін на споживчі товари і тарифів на послуги у порядку, встановленому чинним законодавством.

Окрім того, статті 1-3 Закону України «Про компенсацію громадянам втрати частини доходів у зв'язку з порушенням строків виплати» передбачають, що підприємства, установи і організації всіх форм власності та господарювання здійснюють компенсацію громадянам втрати частини доходів у випадку порушення встановлених строків їх виплати, у тому числі з вини власника або уповноваженого ним органу (особи).

Компенсація громадянам втрати частини доходів у зв'язку з порушенням строків їх виплати провадиться у разі затримки на один і більше календарних місяців виплати доходів, нарахованих громадянам за період починаючи з дня набрання чинності цим законом.

Під доходами у цьому законі слід розуміти грошові доходи громадян, які вони одержують на території України і які не мають разового характеру: заробітна плата (грошове забезпечення).

Сума компенсації обчислюється шляхом множення суми нарахованого, але не виплаченого громадянину доходу за відповідний місяць (після утримання податків і обов'язкових платежів) на індекс інфляції в період невиплати доходу (інфляція місяця, за який виплачується дохід, до уваги не береться).

Такий розрахунок проведений адвокаткою, і компенсація за період з березня 2020 р. по липень 2022 р. складає в сумі 24 196.77грн., а тому ця вимога, на думку суду, є також належно обґрунтована.

На підставі наведеного, суд задовольнив позов клієнта в повному обсязі та постановив стягнути з ДП «Івано-Франківський котельно-зварювальний завод», на користь клієнта, заборгованість із заробітної плати на суму 143 134.05грн., а також компенсацію втрати частини заробітної плати у зв'язку із затримкою її виплати в сумі 24 196.77грн.

Нормативна база:

- [Кодекс законів про працю України](#), статті 21, 94, 115, 233;
- [Цивільний процесуальний кодекс України](#), статті 77, 81;
- [Закон України «Про оплату праці»](#), стаття 34;
- [Закон України «Про компенсацію громадянам втрати частини доходів у зв'язку з порушенням строків виплати»](#), статті 1-3.

Посилання на рішення суду:

[Рішення Івано-Франківського міського суду Івано-Франківської області](#) від 10 листопада 2022 року у справі № 344/11384/22.

Слідкуйте за анонсами та новинами мережі правових клубів PRAVOKATOR:

- Сайт мережі правових клубів PRAVOKATOR:
<https://pravokator.club/>
- Платформа дистанційного навчання системи надання безоплатної правової допомоги:
<https://academy.legalaid.gov.ua/>
- Сторінки мережі правових клубів PRAVOKATOR у мережі [Facebook](#) та [Instagram](#)
- YouTube канал [PRAVOKATOR](#)

© 2023 PRAVOKATOR Усі права захищено.

Над створенням підбірки працювали фахівчині правового клубу PRAVOKATOR.Київ Ірина Осійчук та Катерина Середенко.